

Goroslav Vukšić - Gogo
NORCI POMORCI

Drill

Vonj po nafti

Temni valovi borijo se z ladjo.
Polni pepelniki, flaše na mizah.
Naše so misli nekje v pristanišču.
Naši so dolarji pri lepoticah.

Vonj po nafti na dom nas spominja,
ponoči imamo privide siren.
Roke naše so črne od šmira,
šlatajo modrc svilen.

Mi naše smo duše pustili v motorju,
v hlapih norosti, polnih katrana,
črna kot Gana je noč oceana,
ko ladja neumorno pluje po morju.

Megla v glavah, nevihte v kabini,
muhe v očeh in železo pod soncem,
slane rane in prešverceni spomini
norcev pomorcev.

Tri vrste ljudi so: živi, mrtvi in na morju.

(Anaharsis)

*Jaz ne varujem najlepših sanj,
moj grob je širok, moj grob je teman,
in kdor ima svoj obraz,
mu ga raztrgam jaz, ocean.*

(Srečko Kosovel)

*Na morju velja za vrlino, da ne govoriš brez potrebe,
in tudi starec je sodil tako in spoštoval šego. Zdaj pa
je velikokrat na glas povedal svoje misli, ker ni bilo
nikogar, da bi mu šle na živce.*

(Ernest Hemingway)

I

N'koko Abidžan

Dva bela moža sta stala pod nadstreškom lesenjače. Molčala sta. Kraj ni bil pripraven za postopanje. Pravzaprav je v najrevnejši predel Abidžana le redkokdaj stopil belec, sploh pa ne ponoči. Toda prav tema jima je dajala lažen občutek varnosti. Zrak, lepljiv od vlage, se je mešal z odvratnim smradom po urinu in ribji crkovini ter kraljeval nad temnimi ulicami. Edina otipljiva stvar so bili nenasitni malarični moskiti. Občasne, v šepetu izgovorjene kletvice, so veljale njihovim srbečim punkcijam.

Mimo je v lahnem šepajočem teku zdrsnila senca potepuškega psa. Garjavo izstradano telo ni z ničimer dalo vedeti, da ju je opazil. Stari pes je poznal vonj po belcu. Poznal ga je iz luke in ta vonj povezoval s hrano. Dostikrat je z ladje od teh ljudi priletelo na pomol kaj užitnega, vendar sta ta dva vonjala drugače. Oddajala sta nekaj, kar mu ni bilo všeč. Od njiju je puhtela živčnost, napetost, predvsem pa je zavohal nevarnost. Zato se je izkušeni stari pes naredil nevednega in ne da bi spremenil ritem šepajočega teka, odcapljal v temo.

Nizek mišičast svetlolasec se je komaj opazno premaknil, pljunil in skozi stisnjene zobe zašepetal: »Ne bo ga. Nafukal naju je.« Visok suhec z dolgimi temnimi lasmi, ki so se mu lepili na prepoten obraz, se ni odzval. Še naprej je napeto strmel proti koncu ulice.

Čez čas se je nižji spet oglasil, tokrat glasneje in bolj živčno šepetajoč: »Pravim ti, da ga ne bo. Nafukal naju je.«

»Tišje, jebenti, če naju kdo opazi, bova tekla maraton do prve osvetljene ulice,« mu je zabrusil visoki in še trdneje stisnil nož, ki ga je držal v potni dlani, ovitega v bombažno majico. Nizki je utihnil. Ne kljubovalno, kot to storijo možje, ko jih nekdo grobo prekine, temveč kot nekdo, ki ve, kdaj je treba molčati. Vajena kratkih sprehodov po ozkih ladijskih hodnikih sta vedela, da ne bosta imela nobene možnosti v dvokilometrskem šprintu do obljudenih avenij, če ju odkrijejo črni. Tega sta se zavedala kot kača, ki začuti bližino munga ... Stara kakih trideset let nista bila niti najmanj naivna in sta prekleto dobro poznala svoj brezizhodni položaj. Pat! Skoraj otipljivo sta čutila, da bi bilo nebo nad afriškim getom lahko poslednja stvar, ki jo bosta videla v svojem kratkem življenju. Če bi ju v tistem trenutku kdo opazoval, bi mislil, da čakata na avtobus, ne pa, da jima smrt diha za ovratnik. Kljub videzu, ki sta ga dajala, pa sta bila napeta kot struni.

Po kakih petnajstih minutah teme, vlage, vročine, smradu, moskitov in tišine je nizki, da bi sprostil moreče vzdušje, spet zašepetal:

»Kaj bo za zajtrk?«

»Ne seri,« je v hipu odrezal visoki.

Potem sta se nekaj časa pridušeno hehetala. Tako neslišno sta se smejala, da so se jima tresle le trebušne mišice. Zdelo se je kot krč, a bil je vendarle smeh. Smeh takih, ki se poznajo že dolgo in pri katerih ena

beseda pomeni stavek in stavek zgodbo. Vprašanje o zajtrku je imelo globlji pomen s smešno in strašljivo ter drugim neznano zgodbo v ozadju. Tako se pogovarjajo ljudje, ki dolgo časa živijo v utesnjem prostoru. Res sta se poznala že dolgo. Od šestnajstega leta starosti sta se z različnimi tovornimi ladjami potikala po najzakotnejših pristaniščih sveta. Kot otroka sta čas preživela v iskanju dežele Nije. Nekaj, kar diši po zelenem čaju, svežih kokosovih oreh ter kot pravkar z milom umita čokoladna kreolka.

Sedaj, kot moža, sta prenehala iskati. Nista bila več opazovalca. Bila sta del sveta, ki ni bil svet dišav in sproščenosti daljnih dežel. Tropik je smrdel po razpadanju, revščini in smrti. Z leti je iz njiju posrkal vse, kar je v ljudeh dobrega. Življenje na ladji ju ni božalo. Otrdela sta, postala brezbrizna, neobčutljiva za vse vrste bolečin. Tudi njuna zunanost, še posebej obraza sta pričala o številnih hudih, napol norih mesecih, preživetih na morju ob alkoholu in drogah. Kljub videzu, da sta se vdala v usodo, sta v sebi nosila močan nagon po samoohranitvi. Bila sta dva žilava, hudobna dedca.

Pod nadstreškom v getu osrčja zahodne Afrike nista delovala niti najmanj izgubljeno in niti za trenutek nista podvomila v to, da bosta tako ali drugače od tam prišla živa, čeprav težko. Sedaj sta jih lahko že slišala. Bili so kakšni dve ulici nižje, med njima in morjem. Iskali so ju z vztrajnostjo muhe, ki ve, da je truplo v bližini.

Obala bi ju lahko rešila. Tam je bila ladja, tam je bila varnost. Po drugi strani pa bi lahko stekla proti

centru, vendar je ta pot vodila nekaj kilometrov skozi geto. Ne bi se izšlo.

Nizki svetlolasec se je zopet tiho oglasil: »François je pička. Vedel sem, da ne bo prišel ... Preklet črnih. Ni dvakrat za reči, da naju je prav on prodal.«

Sedaj se je prvič po skoraj dveh urah, odkar sta se skrivala, dolgin obrnil k njemu: »François je res preklet črnih, a je naš črnih. Ve, da midva veva, kje živi z družino. Ve tudi, da bova mislila, da naju je prodal in ga bova poiskala, če se izvlečeva od tu. Verjemi, da je bolj presran kot midva in da naju išče.«

»Kje je potem? Avtomobila nisem slišal že dve uri.«

»Tišje, blizu so.«

Ponovno sta utihnila, dolgo časa vlekla na ušesa in z očmi poskušala prebiti temo. Monsunski naliv je prišel nenadejano. Spustil se je nad Abidžan in okoliški pragozd, silovito in brez odpuščanja. V njem ni bilo nič očiščevalnega kot v evropskem dežju. S seboj je prinesel bolezen, še več vlage in občutek majhnosti. Splošno znano je, da je bog Afriki že zdavnaj obrnil hrbet. V takih trenutkih pa je to tudi dokazoval. Toda potop je za dva bela moža pomenil tudi odrešitev. Tema in vodna zavesa sta bili sedaj tako gosti, da nista več videla na drugo stran ozke ulice. In kar je bilo najpomembnejše: dež bo zadušil zvok njunih škrtajočih korakov na makadamski ulici.

»Kaj praviš?« je vprašal nizki s povišanim glasom, da bi preglasil bobnenje pločevinastih streh.

»Pravim, da spizdiva,« je odgovoril visoki.

»Kaj?!« je še bolj zvišal glas nizki.

»Pravim, da je čas.«

»Kam?«

»V mesto!«

»Predaleč je,« je bil prepričan nizki. »Ne bo nama uspelo.«

»Morava v mesto. Na poti k morju so. Sam si jih slišal.«

»Če nama ne uspe, bom ubil najprej tebe, potem še Frančisa. Preklet črnih naju je prodal!«

»Ne bo ti treba. Če naju odkrijejo, bova hitro mrtva,« mu je zamišljeno odgovoril visoki, si odmaknil premočene pramene z oči in čez čas dodal: »Frančis naju ni prodal. Tam višje naju išče. Ne upa si globlje v geto.«

»Prodal naju je, kurbin sin, verjemi. Greva?«

»Pojdiva!«

Čim sta se odlepila od lesenjače, sta zagledala snope baterijskih svetilk, ki so švigali levo, desno po stenah kolib. Stisnila sta se nazaj k steni.

»Jeba!« je zaklel manjši.

»Nič, vseeno greva. Ne morejo naju videti.«

Stekla sta proti centru, ki se je komaj vidno svetlil v daljavi in ju vabil v svoje varno okrilje. Tam je hrup, tam so trgovine, ljudje. Morje ljudi. Nista jih preveč marala, a v tistem trenutku bi izpustila nekaj letnih dopustov v domačem kraju, da bi se le lahko izgubila med njimi. V centru je bilo tudi veliko avtomobilov ter stojnic in uličnih prodajalcev drobnarij s svojimi žalostnimi očmi, vdanih v usodo. Bili so tudi bari. Veliko barov. V letih, ko sta prihajala v to mesto, sta obredla skoraj vse in se v nekaterih sprijateljila z zaposlenimi. Postali so stalnica in njuno

okno v svet. Bare sta oboževala. Uživala sta v njihovi pridušeni rdečkasti svetlobi, v zakajenem ozračju in pijancih. Ob pijancih jima ni bilo tako nelagodno kot ob drugih ljudeh. Tudi alkohol in kurbe sta imela rada. Mnogo alkohola. Oboje jima je dajalo občutek varnosti. A mesto s svojimi varnimi zakajenimi bari je bilo daleč. Dosti predaleč.

Visoki se je ozrl, da bi pogledal, ali jima baterijske luči sledijo. Ni jih videl. Tekla sta naprej, zašla v slepo ulico, se ustavila in zadihana preklinjala.

»Je težko?« je vprašal visoki in pri tem pokazal na nahrbtnik, ki ga je imel oprtanega nizki. Ta nahrbtnik jima je veliko pomenil; njegova vsebina, pravzaprav. Bil je povod vseh njunih težav v getu. Črni so ga hoteli bolj kot njuno svetlo kožo.

»Kaj misliš?«

»Mislim, da nima več kot deset kilogramov,« je odvrnil visoki in se med globokim dihanjem škodoželjno zasmejal.

»Jebi se, ja?«

»Saj si ga sam hotel nositi.«

»Ja, samo da takrat, ko sem to rekel, nisem vedel, da bom s tem sranjem na hrbtu preživel noč.«

»Ga nesem jaz?«

Nizki se je naredil, da ga ne sliši. Bil je preponosen za priznanje, da ga žuli na ramenih. Z rahlim poskokom si je popravil naramnice in nehote pomislil na tipa, ki je pred dva tisoč leti v Izraelu pokazal par cenениh trikov in bil zaradi tega primoran naokoli vlačiti težek križ. Pomislil je tudi, da sam ne bo ni-

koli svetnik. Sveti mož z nahrbtnikom polnim robe. Pa ja ...

Spet sta stekla. Deževalo je, kakor da dežuje tudi od spodaj. Neasfaltirane ulice so postale potoki, ki so s seboj nosili koščke človeškega blata in urin. Poplavljenih je bilo na tisoče primitivnih latrin. Nista vohala smrada, ne čutila gnusa. Potem se je nizki spotaknil in trdo priletel v tisto smrdljivo brozgo, nahrbtnik pa mu je odneslo preko glave. Zaklel je. Visoki mu je molče pomagal na noge in spet sta tekla. Potem se je zgodilo to, česar sta se najbolj bala. Na križišču sta se iz stranske ulice najprej prikazala dva tipa, za njima še šest, sedem. Nekateri so s seboj nosili džungelske mačete.

Moža sta se zadihana ustavila. Bežati bi bilo nesmiselno. Črnci niso bili videti tako grozni kot njihovi bratje iz Takoradija ali Konga. Bili so suhi in koščeni. Umazana oblačila so se jim lepila na mokro kožo. Z njihovih volnenih las je voda odtekala kot z naoljene površine. A bili so nevarni. Zelo nevarni. Iz izkušenj sta vedela, da ni nevaren tisti, ki nevarno izgleda, temveč tisti, ki je lačen. In ti fantje so po videzu sodeč izkusili pomanjkanje. Kot vsak črnc v Afriki so tudi oni živeli v prepričanju, da so za vso njihovo bedo in nesrečo krivi belci. In onadva sta bila bela. Bela kot sneg, ki ga niso nikoli videli, bela kot beli kruh, ki ga niso nikoli jedli. Povrh vsega pa sta bila nesramno drzna in sta si lastila nekaj, za kar so mislili, da pripada njim že zaradi tega, ker sta se s tem znašla v njihovem barakarskem naselju.

Najprej so delovali začudeno, kot da ne morejo verjeti, da se jim je po večurnem iskanju nasmehnila sreča. Potem je dolgin z zarjavelo mačeto, ki je bil videti kot vodja te pisane družčine, spregovoril v francoščini: »Bonsoir, garçons!«

Vsi so se zakrohotali. Bili so sproščeni in prav nič v njihovem obnašanju ni dalo slutiti, da se bodo na dvojico spravili okrutno, primitivno ter dokončno.

Dolgin je spet spregovoril, tokrat v angleščini: »Dobrodošla v peklu, fanta.«

Spet so se vsi zasmeljali, a tokrat smeh ni bil več iskren in sproščujoč, temveč zloben. Visoki je z nelagodjem opazoval njihove bele zobe. Globoko v črevesju je začutil, kako mu zmrzuje drek. Ta občutek notranjega krča je poznal še z ladje, ko je po dolgi noči zakartal vse in zaradi prihajajočega jutra vedel, da ne bo mogel povrniti izgubljenega. Prepričan je bil, da bo čez nekaj minut obležal v mlaki krvi, razsekan z mačetami, toda misli na njihove zdrave zobe si ni mogel izbiti iz glave. Kako je to mogoče? Niti za skodelico kuskusa nimajo. Nimajo ščetk ne zobne paste ne nitke ...

Počasi so se začeli približevati. Zelo počasi in previdno.

Dež je na vso moč lil z neba, njim pa so se beločnice in zobje bleščali v temi. Mogoče jim karies ne pride do živega, ker ne poznajo sladkarij, je pomislil visoki in počasi odvil majico z noža. Nizki je svojega potegnil iz žepa, ga z vajeno kretnjo odprl in zalajal proti vodji:

»Ti, pasji sin, boš v peklu moj suženj!«

Vodji to ni bilo všeč. Žalilo je njegovo temno polt. Ukazal je nekaj nerazumljivega in pričeli so ju obkoljevati. Na teh dveh mu marsikaj ni bilo všeč: brez zaščite si upata trgovati v getu, poznata pokojnega Gibrilla, najhuje pa je, da sta pred smrtjo tako mirna, naduta in nesramna. »Mogoče sta nora?« je mozgal vodja. »Če sta nora, ju ne bi smeli ubiti. Ni dobro ubiti norca. To prinaša nesrečo.« Okleval je.

Moža sta se s hrbti naslonila drug na drugega varujoč nahrbtnik in bila ves čas osredotočena na prvi zamah. Vedela sta – ko se bo opogumil prvi, bodo udarci pričeli padati od vsepovsod. Vedela sta tudi, da bo vsega hitro konec, zato je edina misel veljala temu, da se ne data poceni in da morata s seboj potegniti še koga od njihovih. Tega so se zavedali tudi črni.

Visoki pomorščak je v pidžinu ogovoril glavnega: »Airri, mandingo! Ti nas pustiš oditi, mi drugič poslušemo s tabo. Nisem vedel, da je Gibrille mrtev. Nisem vedel, da ti sedaj palumba* v N'koku.«

»Marsičesa ne veš, beli ščurek. Stvari v N'koku so se spremenile. Pustiš nahrbtnik in greš!«

»Nahrbtnik gre z nama, drugič poslušemo s tabo.«

»Premislil sem si. Nahrbtnik in ta nesramni ščurek,« z mačeto je pokazal na nizkega svetlolasca, »ostaneta tukaj, drugič pa posluješ z mano!«

Visoki je kratko odkimal, svetlolasi pa pljunil proti črncu in se zarežal. Pljunek je izginil v vodni zavesi.

* Poglavar.

»Blood klat!«* je odsekano končal glavni.

»Bombo klat! Airri!«** je odgovoril visoki in zadeva je bila zaključena. Šlo je zares.

»Nekdo gre z nama,« je visoki dejal nizkemu, ne da bi se ozrl.

»Dva ali trije gredo z nama, da nama bodo v peklu prali jajca,« je odvrnil nizki in spremljal adagio roke, s katero je pričel po zraku v majhnih osmicah vrteti nož.

Kar se je zgodilo potem, ne bo pozabil nihče od vpletenih. Še dolgo vrsto let so po N'koku krožile zgodbe o neverjetni sreči dveh belih bedakov, ki jima je brez zaščite in ne da bi za to vedel palumba uspelo trgovati v getu. To je bil še en neizpodbiten dokaz, da bog ljubi norce. Vendar bog ni imel ničesar opraviti s tem. On je samo sedel tam gor in se skoraj poscal od smeha nad parodijo, ki se je odvijala v gledališču črni kontinent, in kadir svoje najljubše cigare. Pač, nekaj je naredil. Ustavil je deževje, da bi bolje videl, kako butci umirajo zaradi ničvrednega nahrbtnika. Tudi tip, ki so ga pred leti križali zaradi trikov, se je smejal. Sedel je poleg boga, se tolkel po kolenih, od smeha pa so mu po bradatih licih tekle debele solze. Kaj takega sta s fotrom le redko videla.

Poleg obkoljenih belih fantov se je od nikoder pojavil potolčen predpotopen taksi. Ven je stopil majhen debel črnc v havajski srajci s palmicami, kitaricami in s pimpovskim vijoličastim klobukom, na stran po-

* Bes te plentaj!

** Krščen matiček!

sajenim na okroglo glavo. Kabinska lučka nad voznikovim sedežem je rumeno osvetljevala to smešno kreaturo, ki je s tresočim glasom zavpila:

»Roke v zrak!« in v črne desperade uperila otroško vodno pištolo iz prozorne zelene plastike. Pištolica ni le drhtela, poskakovala je skupaj z roko, ki je ves presran ni več mogel kontrolirati.

»Roke v zrak?« je nejeverno vprašal vodja: »Umažani Harry pravi, naj damo roke v zrak!«

Črnci so tehtali med nejevero in smehom. Še nekaj trenutkov so buljili v taksista in njegovo poskakujočo vodno pištolo, nato pa bruhnili v smeh ter pozabili na bela moža. Vsa njihova pozornost je bila usmerjena k debelemu možiclju.

Trajalo je le nekaj borih sekund, vendar je bilo to dovolj, da sta si utrla pot k avtomobilu ter skočila vanj. Taksist je speljal istočasno, še vedno v pesti stiskajoč plastično vodno pištolo. Tresel se je tako, da mu je poleg roke na debelem vratu poskakovala še glava. V sovoznikovo stransko šipo, kjer je sedel visoki, je priletela zarjavela mačeta. Šipa je razpokala, vendar se ni sesula.

Dež je sedaj popolnoma prenehal. Avtomobil je povečeval hitrost in se pričel oddaljevati od temačnega prizorišča. Lesene barake s pločevinastimi strehami so švigale mimo kot v transu. Na tisoče barak, na tisoče praznih loncev, na tisoče žalostnih zgodb. Svetlolasec je z zadnjega sedeža bandi pokazal sredinec, z olajšanjem odložil nahrbtnik, dal glavo med sprednja sedeža, hudomušno pogledal taksista in rekel: »Dobra srajca, Frančis,« nakar mu je iz roke iztrgal

pištolico, se nagnil nazaj, pričel drhteti in z jokajočim glasom ukazal: »Roke v zrak!«

S Frančisom sta se pričela smejati. Smeh je bil krčevit, poln olajšanja in skoraj podoben tarnanju. Visoki je ostal resen ter si prižgal cigareto. Roka mu je drhtela in tudi čik med njegovimi ustnicami se je izdajalsko tresel. Ker ga ni mogel nadzorovati, ga je, da bi prikrikl drhtenje, hitro vzel iz ust in roko trdo naslonil na koleno. Poznal je ta občutek. Poznal ga je iz mnogih pretefov in trgovanj po Južni Ameriki in Daljnem vzhodu. Strahu med akcijo ni poznal, ta je vedno prišel kasneje in sramoval se ga je.

Ne da bi odvrnil oči s ceste, ki se je pravkar razširila in postala vsa sijoča od uličnih svetilk, reklam in izložb, je nonšalantno rekel vozniku: »Zamujaš, Frančis ...«

II

Seven Seas

V rdeče osvetljenem baru Seven Seas je bilo kljub pozni uri vse polno gostov. Bil je dobesedno nabit z barskimi mušicami vseh ras in narodnosti. Glasni, nori Irci so se prepirali poleg tihih azijatov, kulturni Indijci so povsod dajali prednost vsakomur, ki jim je to nakazal s telesno govorico, ameriški marinci obritih glav in širokih ramen, preponosni, da bi se pomešali z drugimi, so igrali biljard in pri tem glasno preklinjali. V kotu so Španci proti črnim metali pikado, nekdo je za šankom povedal vic in vsi, ki niso drema-li, so se smejali. Velik prostor je bil tako zakajen in vroč, da so stropni ventilatorji, ki so se vrteli s polno močjo, le neutrudno mešali postani zrak in brbljanje.

Star in opit barman, ki je imel na obrazu kožo kot črno surovo usnje, je spuščal med goste Marleyja ravno toliko naglas, da so morali vsi skoraj kričati, če so se hoteli slišati. V tej kakofoniji reggaeja, svetovnih govoric in narečij, žvenketanja kozarcev in nadležnega zvoka, ki ga je oddajal fliper, so kraljevale kurbe. Nekatero so gostom sedele na kolenih, druge so kot drsalke na ledu švigale med prenapolnjenimi mizami, tretje so se zvijale na plesišču in razvemale Italijane, ki so se jim lasje bleščali od pretirane uporabe briljantine. Bile so črne lepotice. Visoke, mlade in nasmejane. Od njih je vel sladkoben vonj po cenenem parfumu ter se mešal z vonjem po prepotenih moških telesih, mošusu in zakisanem pivu.

Visoki in nizki sta s Francisom, ki je sedaj nosil nahrbtnik, vstopila v njim znano okolje, mokra, blatna in smrdeča, ter pri tem z dvignjeno roko pozdravila obraze, znane iz preteklih pijančevanj. Francis zaradi žene, ki jo je sam klical jezikava hudičevka, ni pil. Prisedel je k mizi družbe taksistov in spravil nahrbtnik pod mizo.

Energijo v baru sta zaslišala, zavohala in začutila. Po urah, preživetih v N'koku, je bilo to vse, kar sta si želela. Bilo je bolje kot jacuzzi, šampanjec in mokra vulva na suhem stegnu. Bolje kot bonaca po viharju in nočno dežurstvo brez alarma. Bolje od šampona proti picajzlom in švedske mize po skajeni smotki trave. To je bila njuna švedska miza v varni hiši. Obkrožena s pomorščaki, pritepenimi z vseh vetrov, sta se počutila varno. Že res, da so se med seboj redno preteпали – ponavadi so bile povod ženske – vendar sta vedela, da bi ta razvratna banda stopila njima v bran, če bi prišlo do ponovnih zapletov s fanti iz geta. Med pomorščaki je tako na morju kot tudi na kopnem veljalo pravilo: *Roka roko umije, brat bratu hrbet krije*. Če le ni bila vpletena ženska.

Ko sta si moža utirala pot do rustikalnega šanka, je visoki na kolenih nekega bradača zagledal Kiké. Srepela je vanj in v njegova blatna oblačila z močno našobljenimi ustnicami. Ničkolikokrat so te čutne ustnice poljubljale vsak del njegovega telesa in mnogo prevečkrat, kot bi se to spodobilo za stranko, je on poljubljal njo.

Kiké za kurbo ni bila več mlada. Mogoče za leto ali dve starejša od njega. Tudi njo je, tako kot svetlo-

lasca, poznal že od rane mladosti. Prvič je spal z njo s sedemnajstimi leti, ko je ona kot najstnica delala v nekem drugem mestu, v drugi državi, in kot se mu je zdelo sedaj, v nekem drugem življenju.

Bil je slab seks. Oba naduta in zelena si nista bila enotna v ničemer. Pravzaprav sta se po dolgem prerekanju okrog tega, kdo je zamočil v postelji, strinjala le v tem, da se nikoli več ne vidita, kaj šele, da bi še kdaj zlezla skupaj pod rjuhe. Zgodba je dobila epilog, ko se je čez nekaj dni vrnil v isti bar in odšel v sobo z neko drugo, starejšo prostitutko. Ko je opravil in se vrnil med ljudi, je pristopila k njemu, mu primazala težko klofuto, tako da mu je razklala spodnjo ustnico, in ga, medtem ko se je množica krohotala, nekaj časa našobljeno gledala. Odšla je z visoko dvignjeno glavo in mešala s svojo, takrat še sladko malo ritko.

Šele tedaj jo je zares videl. Šele tedaj je vedel. Bila je eno samo telo in sveta jeza. Telo, ki te pripravi do tega, da lajša po zapuščenih nočnih ulicah in počneš stvari, ki jih drugače ne bi počel. Od takrat sta bila nerazdružljiva, ko je bil z ladjo v mestu. Včasih se nista videla dolge mesece, nekoč celo leto, vendar se je vedno vračal k njej. Ljubila sta se po svoje, tako kot lahko ljubita kurba in mož z morja. To ni bila ljubezen tistih, ki jo živijo, ker morajo umreti, temveč ljubezen dveh duš, ki se potrebujeta. Teden ali dva v nekajmesečnih intervalih, kar je bil visoki v Abidžanu, sta izkoristila, da sta se znebila občutka osamljenosti. V jutrih, ko se je sonce borilo za prevlado nad pragozdnimi meglicami in ko se je na aveniiji pod njima promet, ovenčan s skoraj neprekinjenim

hupanjem, pričel gostiti, sta ležala budna ob odprtem oknu. Včasih v žlički, kot slonovina in ebenovina, božajoč se, včasih kot jin in jang, sta si zrla v oči, si šepetala ljubkovalne besede in vedela, da bo dan prinesel novo muko in kruto resnico obstoja. Ona je v takšnih trenutkih včasih jokala. Še posebej, ko je bil v mestu zadnji dan in je vedela, da bo trajalo mesece, preden se spet vrne. On ni jokal nikoli, le zamišljeno tih je ostajal.

Kdaj pa kdaj je od njega zahtevala, da ji pripoveduje v svojem, njej tako nerazumljivem jeziku o njegovi deželi. Nekoč ji je za darilo prinesel knjigo, polno slik mest in narave, kjer je bil rojen. To je dežela lepih, dvesto let starih mest in zelenih jezer, na katerih so otoki in na njih cerkvice, kjer se poročajo. V knjigi je videla tudi veliko zasneženih planin, kjer je mrzlo kot v barskem hladilniku starega Nelsona, kjer se hladi pivo. Vedela je tudi, da v svoji deželi starih mest in jezer, ki je njo spominjala na raj, ni srečen in da zaradi tega včasih preveč pije. Takrat ko je bil močno opit, se je nanj narejeno jezila, ga spravljala v posteljo in sezuvala kot prava žena. Toda prav dobro se je zavedala, da je kurba in da je ne bo nikoli odpeljal s seboj.

Tisto noč, ko je vstopil z nizkim ves blaten, ga je čakala. Od Frančisa je namreč izvedela, da je ladja pristala že pred dvema dnevoma, zato je bila jezna nanj. Pravzaprav ni vedela, ali je jezna nanj ali nase, ker jo skrbi zanj. V N'koku je sklepal posle s slabimi ljudmi. Tudi Gibrille je bil zelo slab človek, vendar so krožile govorice, da ima visokega in nizkega rad, ker

sta poštena. Toda Gibrilla je ubila skorumpirana policija, v getu pa so se bande borile za prevlado. Vsako jutro so odkrivali nova in nova trupla. Nihče iz mesta si ni več upal tja dol.

Ko ga je zagledala vsega umazanega, je takoj vedela. Neumni, neumni fant. Ni mu hotela pokazati veselja ob snidenju, zato ga je le jezno gledala. Ko sta se srečala z očmi, njegov pogled ni razkrival ničesar. Takoj zatem, ne da bi s čimerkoli pokazal, da jo sploh pozna, se je obrnil k staremu barmanu za šankom. Le zakaj ji to počne?

»Nelson,« je pozdravil visoki.

»Bonsoir, Negro.«

»Dve pivi, Nelson.«

Barman je odprl dve steklenici in dejal: »Negro, še od zadnjic mi dolguješ tisoč afriških frankov.«

»Jebi se, Nelson. Prepričan sem, da sem poravnal vse, kar sem imel za poravnati.«

»Poslušaj se! Nisi prepričan. Kajne, da nisi? Pa veš zakaj? Zato, ker si večno zadet in pijan. In ko pijan za par mesecev odhajaš, vedno pustiš denar svoji kurbi, name pa pozabiš.«

Potem se je stari barman obrnil k nizkemu, mu čez pult podal roko, med stresanjem sunil z glavo proti Kiké ter zarotniško rekel: »Kiké mu bo odrezala kohones. Poglej, kako ga gleda.«

Nizki se je škodoželjno zarežal in se usedel na barski stol, da bi od starca slišal najnovejše luške čenče ter dogodke. Visoki je pod pepelnikom pustil tisoč afriških frankov in se ozrl, da bi našel mamó Lei. To z dolgovi je bila njuna stara šala. Vedel je, da ni dolžnik,

kar je vedel tudi starec, toda s tem, ko je denar sprejel, se je obenem tudi zavezal, da bo v čisto vsaki, še tako kočljivi situaciji za visokega in nizkega poskrbel po svojih najboljših močeh.

Visoki je mamu Lei zagledal v najbolj oddaljenem kotu, za njeno privatno mizo, ter se odpravil k njej. Spretno se je izognil Kiké, ki sedaj ni več sedela bradaču na kolenih, temveč je stala ob mizi. Lastnica bara, mama Lei, je bila priletna črna matrona neznanstvih oblin, ki so kot kvašeno testo silile in buhtele izza vsakega šiva in roba njene afriške noše. Pred mnogimi leti je ostala brez moža, vendar je lokal vodila brezkompromisno in s trdo roko. Do svojih prostitutk se je vedla zelo zaščitniško. Govorilo se je, da je nekemu Grku, ki je do nezavesti pretepel njeno prostitutko, lastnoročno odrezala petelina. Nelson mu je povedal, da je jajca zanalašč pustila: *Željo po kikirikanju mu pustim, vendar se prasec ne bo več mogel peteliniti!* Prerinil se je do njene mize, jo poljubil na debeli lici, in iz žepa potegnil zelo majhen drag parfum: »Direktno iz Marseilla, mama.«

»Sedi, Negro. Preveč me razvajaš.« Nato je odprla stekleničko, povohala vsebino in z zaprtimi očmi odobravajoče prikimala: »Lepo diši, ti pa smrdiš kot pujs.«

»Majhna nezgoda.«

»Te majhne nezgode te bodo nekoč stale glave, Negro.«

»Tebe pa alkohol, mama.«

»Poslušaj, kdo mi to govori. Se hočeš okopati v Kikéjini sobi?«

»Zato sem tu.«

Ko mu je dala ključ, je še dodala: »Ti jo pošljem gor?«

»Ne, mama. Rad bi bil malo sam.«

Ko je odhajal, je zamrmrala: »Tako in tako bo šla gor sama,« nato pa s hripavim kadilskim glasom za njim zaklicala:

»Nobenih problemov nočem, Negro!«

Obrnil se je in s palcem začudeno pokazal nase.

»Kaj pa tisti nahrbtnik pri debelem Frančisu?«

Visoki je dvignil obe roki v zrak, kakor da ne ve, za kaj gre in odšel po stopnicah v zgornje nadstropje.

Prostor, kjer je Kiké živela in delala, je bil majhen, a čist in ličen. Obsegal je le kopalnico in sobico, v kateri sta bili postelja z vedno svežimi rjuhami in omara, kjer je bil poleg tone njenih oblačil tudi en kup njegovih. To mu je bilo všeč. Nikoli ni razmišljal o tem, da spi vsak dan z najmanj štirimi moškimi. Njegove odrezane leviske in majica s kratkimi rokavi so bili dovolj velik dokaz, da ima v življenju te ženske posebno mesto.

Stopil je v kopalnico, dal polniti kad s hladno vodo in se pričel slačiti. Bolele so ga noge, prsni koš in vratne mišice. Celo lasje so ga boleli. Premočena oblačila je pustil na tleh, stopil v vodo ter se vanjo usedel s hrbtom, obrnjenim proti vratom. Tu se je počutil varnega, vendar je nož za vsak slučaj pustil na robu kadi.

Voda je bila hladna in osvežujoča. Objela ga je in božala z nežnostjo matere, ki pokriva otroka pred spanjem. Nehote je pomislil, da se v njegovi deželi

ljudje sproščajo v vroči kopeli. Komaj kdaj se je še spomnil na betonsko blokovsko naselje, ki se je na vrhu hriba bohotilo nad umazanim, izropanim zalivom in na sivo nebo, dež ter burjo, ki je strašila pozimi. Temu je rekel dom. Toda pravijo, da je dom tam, kjer je srce. In njegovo je bilo trenutno tu, v Afriki, v varni kopalnici prostitutke, kjer so se grmadi kupi kozmetike. Laki, glavniki, ščetke, ščetkice, paste, šamponi, pilice, mila, dišave in kremice. Na desetine kremic. Velikih, malih, v tubah, škatlicah, stikih, za obraz, ušesa, veke, nos, usta, vrat, kreme za piling telesa, nog, dnevne kreme, nočne kreme, vlažilne kreme, kreme za muco, za ritno luknjo, za ugonabljanje spermijev, depilacijske kreme in še in še in še ...

Lepo mu je bilo med vso to babjo šaro. Pomislil je, da ima sam eno pomečkano tubo za suhe roke, ki jo je le redkokdaj uporabljal. Mogoče takrat, ko je imel od morske vode in nafte dlani preveč raskave za masturbiranje v dolgočasnih tednih na odprtem morju.

Ulegel se je v hladno vodo, potopil glavo in nekaj časa ležal tako, zadržujoč dih. Ko je spet zajel zrak, je stala za njegovim hrbtom. Vedel je, da je tam. Vohal je njen nežni parfum.

»Dobrodošel doma, mornar,« je tiho rekla, počepnila k banji, prijela nož, ga vrgla po tleh ter ga sunila z nogo, da je pristal pod umivalnikom.

»Pogrešal sem te.«

Klofnila je z dlanjo po vodi, ga poškopila, vstala in v smehu rekla: »Lažeš, kurbir!«

»Je rekla psica psu,« ji je zabrusil ter jo oblečeno potegnil k sebi v kad. Nekaj časa sta se smejala, nato pa utihnila in si zazrla v oči. Bog, kako je bila lepa ...

Poljubljala sta se dolgo in nežno. Strast sta hranila za pozneje. Več kot mesec dni je prebil na Atlantiku s petnajstimi robotimi bradači. Bil je kot brezumen pohoten doberman, obkrožen s kuzlami, ki se gonijo, vendar dovolj izkušen in potrpežljiv, da jih počasi nategne vse.

Želel si jo je takoj, vendar je vedel, da bi s tem pokvaril vse, o čemer je sanjaril zadnje tedne. S hripavim glasom ji je rekel: »Pridi.«

Vstala sta, slekel je njeno premočeno obleko in jo odvedel do postelje. Ni si je hotel vzeti kot prostitutko, temveč se je hotel z njo ljubiti, zato si je vzel čas in ni odnehal, dokler ni njene tople vlage začutil na ustnicah in jeziku. Ni maral lubrikantov. Hotel je, da vzdihuje, ječi in se zvija. Hotel je, da ga prosi, naj neha in naj nadaljuje, dokler se mokrota iz kadi, njeni sokovi in pot ne pomešajo v eno ter razmažejo po njegovem obrazu. Hotel je vse, hotel je počasi in dolgo. Iz nežnosti sta prešla v divjo razuzdanost ...

O, J. K., zakaj si umrl in obupal nad grešniki? Bil si glavni *trick maker* v mestu. Lahko bi se žrtvoval v postelji, pohotno bi ti sodila Magdalena. Pohotno in sladko, kot znajo le Magdalene tega sveta. Nasrali so te, ti podtaknili križ, žeblje in trnje namesto vroče muce, ti pa si nasedel in namesto da bi ponižno zanimal, si sprejel mučenje ter oprostil krvnikom ... Sprašujem se, zakaj, J. K.? Kaj je pomembnejše kot znoj, ki se zmeša v vrtincu naslade? Kaj pomembnejše od

neprisebnosti in hropečih vzdihov, sproženih v tantričnem transu, medtem ko ulica pod odprtim oknom in plahutajočo zaveso kriče utripa v ritmu norosti neonk in živčnega brnenja nočnega mesta ...

Bil je to dober, vlažen in raznolik seks. Visoki si je zaželel piva in cigarete, vendar se ni takoj zvalil z nje. Bila je ena prvih, ki ga je naučila, da ženska po združitvi bolj kot cigareto potrebuje nežnost in božanje. Kljub želji po alkoholu je nežno drsel s konicami prstov po njeni žametni, kot ebenovina črni koži.

Prej ji je dal svojo grešno dušo in telo. Dal ji je vse. Ti trenutki so bili zanj mučenje, a vztrajal je, ker je hotel, da bi bilo popolno. Bila je to njuna stara igra potrpežljivosti, v kateri je vedno zmagala ona.

Počasi se jima je dihanje umirilo. Visoki je vstal, odšel v kopalnico, si prižgal cigareto, scal ter nagnil iz prej nepopite steklenice piva. Bilo je postano, toplo in vodeno. V dolgih požirkih jo je izpraznil. Bilo je dobro.

Kad je napolnil s svežo vodo in sedel vanjo. Kiké je prišla za njim, mu razmaknila noge in se usedla tako, da je hrbet naslonila na njegova prsa. Podal ji je cigareto in naslonil ustnice na njen dolgi vrat.

»Boš nocoj ostal?« je vprašala tiho.

»Veš, da ne morem. Čakata me spodaj v baru.«

»Je bilo tam spodaj hudo?«

»Nič posebnega.«

»Pa je bilo. Prebrala sem ti z obraza.«

»Veš, da ne maram govoriti o tem, ženska.«

»V N'koku je hudo. Vsak dan slišimo grozne govornice o dogodkih tam spodaj.«

»Ne skrbi, vse se bo uredilo. Vedno se vse uredi. Nekdo bo zamenjal Gibrillea. Po vsej verjetnosti bo novi palumba suhi dečko, ki sem ga spoznal nocoj.«

»Kakšen pa je?«

»Prijazen. Malo jezen, a zelo prijazen.«

»Lažeš. Ti ljudje niso z nikomer prijazni!«

Zaslišalo se je trkanje, hip zatem se je na vratih kopalnice prikazal svetlolasec in se nesramno zagledal v Kiké, ki si je z rokama pokrila prsi.

»Pozdravljena, Kiké!«

»Pozdravljen, potepuh.«

»Kaj hočeš?« ga je jezno vprašal visoki.

»Fukaš, stari?«

»Ne.«

»Okej, vidim, da sedaj ne. Zanima me, če misliš kasneje še porivat, ker mislim, da bi bilo dobro še to noč ...«

»Ne! Čez pet minut pridem dol!«

»Jaz grem zdaj s tistima dvema sestrama, ampak bom hiter. Saj veš, Atlantik,« je rekel nizki in z upognjeno dlanjo potežkal spolovilo.

»Kaj si čakal do sedaj?«

»He he he, pil sem s starim Nelsonom!«

»Daj hitro. Pol ure.«

»Okej,« je pritrdil nizki, pozdravil Kiké in ji pomežiknil.

»Izgini, pizda!« Visoki je bil jezen. Ni mu bilo prav, če si je kdo ogledoval njegove ženske in jim mežikal v njegovi prisotnosti, pa čeprav so bile kurbe.

Mali mož je to dobro vedel. Tudi on je, tako kot visoki, poznal Kiké še iz časov, ko je delala kot najstnica

v lagoškem baru v Gani, od koder so jo potem prodali mami Lei. Ves ta čas sta imela z visokim drugačen odnos, kot je to v navadi med luško kurbo in pomorcem. Bila je njegova ženska, zato ni nizki nikoli niti poskusil spati z njo. S koketiranjem pa je le rad paral živce visokemu.

Saj ne, da je ne bi. Bila je najboljša mrha daleč naokoli, vendar mu ni bilo do tega, da bi se zaradi babe spoprijel z visokim. In to iz dveh razlogov. Prvi je bil ta, da mu je bil kot brat, ki ga nikoli ni imel, drugi pa dejstvo, da je visoki nor. Sam je bil fizično sicer veliko močnejši od njega. Vraga, bil je močnejši od vseh na ladji in najbrž med močnejšimi v baru, vendar, ko je šlo zares, je visoki zapadel v trans absolutne norosti. Večkrat ga je videl, kako se je spravil na močnejše od sebe in jih tolkel toliko časa, dokler se niso z zdri-zastim obrazom sesedli in se onesvestili. Nekatere je pošteno obrcal v glavo tudi onesveščene. In kljub tajfunom, ki so se podili po mračnih in prepisnih hodnikih njegove glave, je pri vsej tej norosti ohranjal neko samomorilsko mirnost in zbranost. Kot na primer to noč v getu. Nizki je bil tudi sam pripravljen umreti. Sprijaznil se je s tem. A v Frančisovem taksiju, ko je bilo vsega konec, ga je postalo strah. S taksistom se je celo pot krčevito smejal, da bi prikrl, kako drhti vsaka mišica njegovega telesa. Visoki pa je v avtu sedel nepremično. Držal je roke na kolenih in gledal skozi vetrobransko steklo. Psihatri bi lahko visokemu povedali marsikaj o tem, a najbrž jim ta ne bi ostal dolžan. Zaradi tega se raje ni zapletal s Kiké. Sploh pa sta ga sedaj čakali sestri in bo zelo pestro.

Pređen je vstopil v njuno sobo, je, da bi si dvignil samozavest, zmolil molitev vietnamskih marincev: »In tudi, ko bom stopal po dolini sence smrti, ne bom občutil strahu, kajti glavni fukač doline sem jaz sam!«

Visoki se je osušil in oblekel. Majica je dišala po Kiké. Rad je imel vonj po ženski. Če bi bilo po njegovo, bi se morali moški škropiti z ženskimi dišavami, da bi lahko vedno vonjali njihovo bližino.

»Greš na ladjo?« ga je vprašala.

»Ne, najprej grem dol pit, potem grem na ladjo.«

»Pa ne bi ostal še malo tu? Lahko bi ...«

»Ne, ženska, pit grem. Pijačo rabim!«

»Boš jutri lahko prespal?«

»Jutri da.«

»V sobo bom prinesla pivo in viski. Pa tudi led, da boš lahko pil tu in ti ne bo treba v bar.«

Nato sta se še nekaj časa gledala, nakar je rekel: »Poglej v mali žepek mokrih hlač. Nekaj sem ti prinesel iz Amerike.«

Kiké že dolgo let ni plačeval za seks. Od njega tega ni zahtevala niti mama Lei. Rad pa jo je obdaroval s kakšnimi majhnimi, dragimi rečmi. Tako kot sedaj, ko ji je prinesel tanko zlato ročno pleteno verižico, delo nekega znanega newyorškega Žida. Sam ni nikoli nosil nobenega nakita, ne modnih oblek in nikoli ni bil lastnik dragih športnih avtomobilov. Rad je imel denar in imel ga je veliko, vendar ga je trošil, da bi obdaroval tiste, za katere je čutil, da so mu blizu. Rad je videl, da so ljudje okoli njega sijali od sreče. Sam ni bil nikoli, ali pa le redkokdaj, srečen. Srečen

ni bil niti sedaj po dogodku v getu, ko sta z nizkim čudežno pretentala smrt. Bilo mu je vseeno. Bil je zagrenjen človek in bilo mu je čisto vseeno.

Odšel je po hodniku proti stopnicam, ki so vodile v bar. Kiké je v razprtem kimonu gledala za njim in se z roko opirala ob podboj. Lepo zaobljena desna dojka, ki je videla že boljše čase, je kukala izpod gladke svile.

»Lepo je bilo!« je rekla.

Obrnil se je in ji smeje dejal: »Jutri prinesi veliko ledu. Da ti namažem bradavičke ...«

Zahihitala se je in mu pomahala. Zadnjič je videl svojo črno lepotico.

Ko je vstopil v bar, je postal na zadnji stopnici in se nevpadljivo ozrl po gostih. Nekako je čutil, da je vse v redu, vendar se je vseeno potipal po žepu, kjer je vedno nosil svoj stilet. Noža ni bilo. Pozabil ga je zgoraj v kopalnici. Kasneje bo šel ponj. Globoko je vdihnil njemu tako ljub, postan gostilniški vonj in se prerinil k šanku, za katerim je Nelson, sedaj že precej opit, vneto mahal z rokami in nekaj razlagal gruči, ki je na drugem koncu zbrano poslušala. Nato so vsi do zadnjega kot eden bruhnili v nekontroliran pijanski krohot. Čeprav je bila ura že dve ponoči, so pomorščaki vztrajali in preizkušali svojo vzdržljivost. Ti, ki so prišli v luko zjutraj, se po obnašanju in opitosti niso razlikovali od onih, ki so v mestu preživeli že nekaj dni in bodo naslednji dan odpluli. Mogoče je bila razlika le v tem, da so imeli sveži za mizami prostitutke, odhajajoči pa so jih bili siti in so z načrtno vztrajnostjo praznili steklenice. Ne glede na to, od kod so ti možje prihajali, kateri jezik so govorili in

kaj so počeli na ladji, njihova glavna obsesija je bil alkohol. Opito in razuzdano življenje so preprosto oboževali.

Visoki je dvignil roko in pokazal Nelsonu dva prsta, ta pa je kljub pijanosti z vajenimi kretnjami v nekaj sekundah odprl pivo, natočil kozarec viskija in ju postavil predenj. Nato ga je prijel za komolec, ga pogledal s svojimi motnimi rumenimi, cirotičnimi očmi, se nagnil čez šank in zaupno rekel: »Mislim, da se nekdo zanima zate in za malega prdca.«

»Kje je?«

»Zadržal se je pet minut, povprašal malo naše fante in izginil.«

Visoki je pogledal k mizi, kjer je sedel Frančis, in videl, da ima ta naramnice nahrbtnika še vedno ovite okoli zapestja, nahrbtnik pa pod mizo. Debeli mali mož mu je komaj zaznavno prikimal. Visoki mu ni odvrnil, temveč se je ponovno obrnil k Nelsonu: »Imaš pištolo, stari?«

»Ne. Poznam pa nekoga, ki pozna nekoga.«

»Odlično! Sedaj tudi jaz poznam nekoga, ki pozna nekoga, ki pozna nekoga! Vseeno hvala.«

»V kaj si se zapletel, Negro? Odkar so ubili Gibril-lea, so se stvari spremenile. Ti novi fantje se ne zaje-bavajo. Tebi in nizkemu bodo z mačetaami naredili nove ritne luknje in vaju nategovali tako dolgo, da vama bo zavrela voda v ledvicah.«

»Ne skrbi zame.«

»Zate skrbim zato, ker mi še nisi poravnal dolga od zadnjč. Tisoč afriških frankov si mi dolžan, pa se najbrž ne spomniš, ker si bil pijan!«